

Programa d'Intercanvi de Xeringues - PIX

Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques

12.12.2025

/Salut

Generalitat
de Catalunya

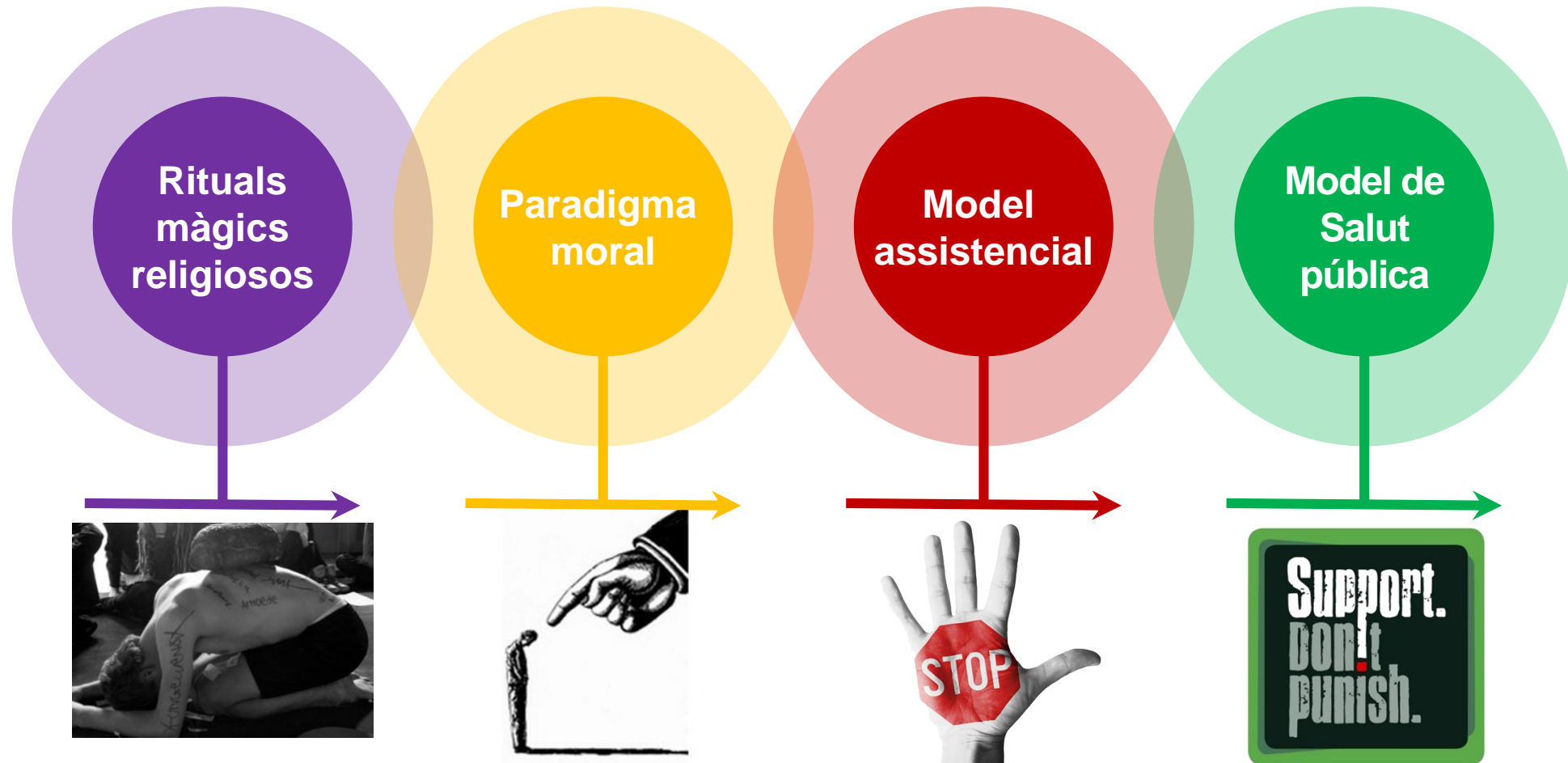
1

Context

El PIX: estratègia clau de salut pública

Evolució del model d'intervenció de les Addiccions

Evolució temporal

Les intervencions de reducció de danys

Polítiques i programes que tenen com a **objectiu reduir els danys associats amb l'ús de drogues**.

El focus està en la **prevenció del dany associat** més que en la prevenció del consum “per se”.

Intervencions amb impacte:

- En la persona consumidora** → Serveis adaptats a la persona defensa dels drets humans
- En la comunitat** → veïns, amics, ...
- En la societat** → estructures i organitzacions: serveis de salut, sistema judicial, econòmic, etc.

(R. Newcombe, 1992. Liverpool)

Les intervencions de reducció de danys

Objectius generals

- Reduir la morbiditat i la mortalitat
- Proveir informació sobre els riscos associats al consum
- Incrementar el contacte amb els serveis de salut
- Reduir la marginalitat i l'exclusió social.

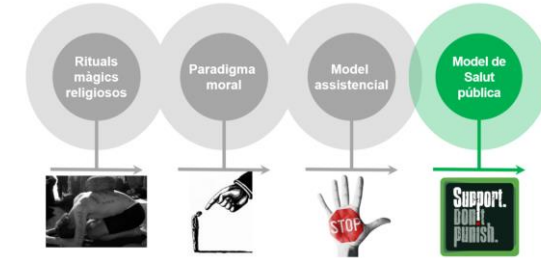
Objectius específics

- Prevenir malalties transmissibles, Hepatitis C i HIV
- Prevenir les sobredosi.
- Garantir un consum segur: sales de consum supervisat, distribució de material higiènic (PIX)...
- Reduir l'impacte negatiu del consum en la comunitat
- Donar suport a l'associacionisme i participació de les persones que usen drogues.

Evolució del model d'intervenció de les Addiccions

Model de Salut Pública (anys 90 – actualitat)

Objectius:

- Disminuir la morbidimortalitat.
- Pal·liar trastorns associats.
- Augmentar el contacte i la retenció en tractament.
- Minimitzar el deteriorament psicosocial.
- Millorar la qualitat de vida.

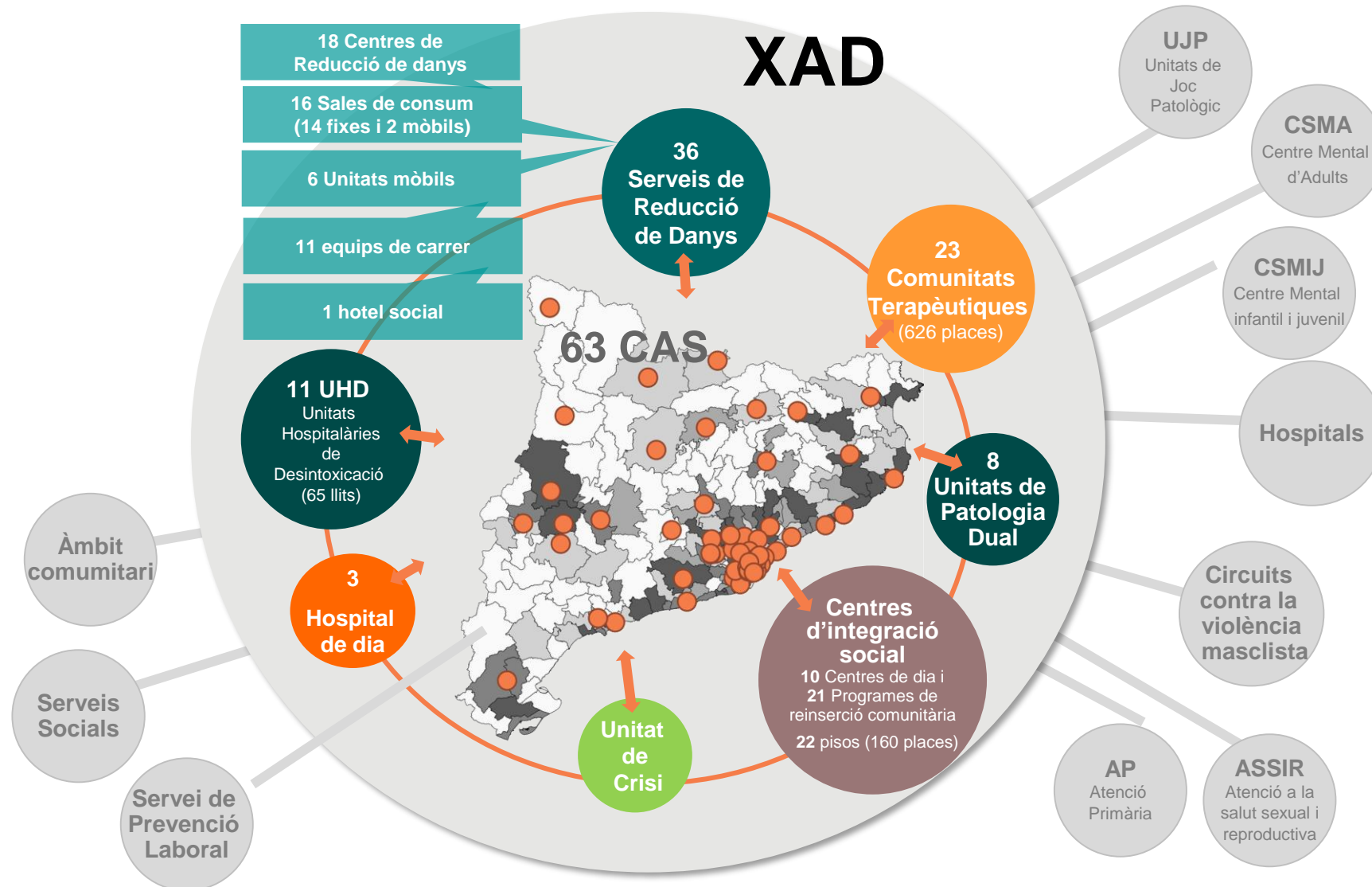
Tipus d'intervenció:

- **Tractament amb agonistes opiàcics.**
- **Programes de reducció de danys** (PIX , Prevenció de sobredosis, espais de consum supervisats, Espais de cafè i calor, anàlisis de substàncies, etc..).
- Tractament VIH, Hepatitis C, vacunacions, educació sanitària...

Paradigma de Salut Pública:

Perspectiva de reducció de danys

Mapa de recursos de la XAD

Intervencions de Reducció de Danys a Catalunya

1

Identificació i diagnòstic de zones de tràfic i consum de drogues – ZOC -

2

Centres de Reducció de Danys amb atenció sanitària i social

3

Treball comunitari-*outreach*- de proximitat PUD amb alt risc d'exclusió social en ZOC

4

Sales de Consum Supervisat

5

Anàlisi de substàncies

6

Programa d'Intercanvi de Xeringues– PIX – àmpliament estès

7

Programa de Prevenció de Sobredosis a la Xarxa Assistencial - XAD

Intervencions de Reducció de Danys a Catalunya

8

Accés a tractament de HVC

9

Accés a la Targeta Sanitària Individual

10

Promoció y recolzament a les PUD i entitats que les representen

11

Atenció residencial i socio sanitària a persones usuàries de drogues

12

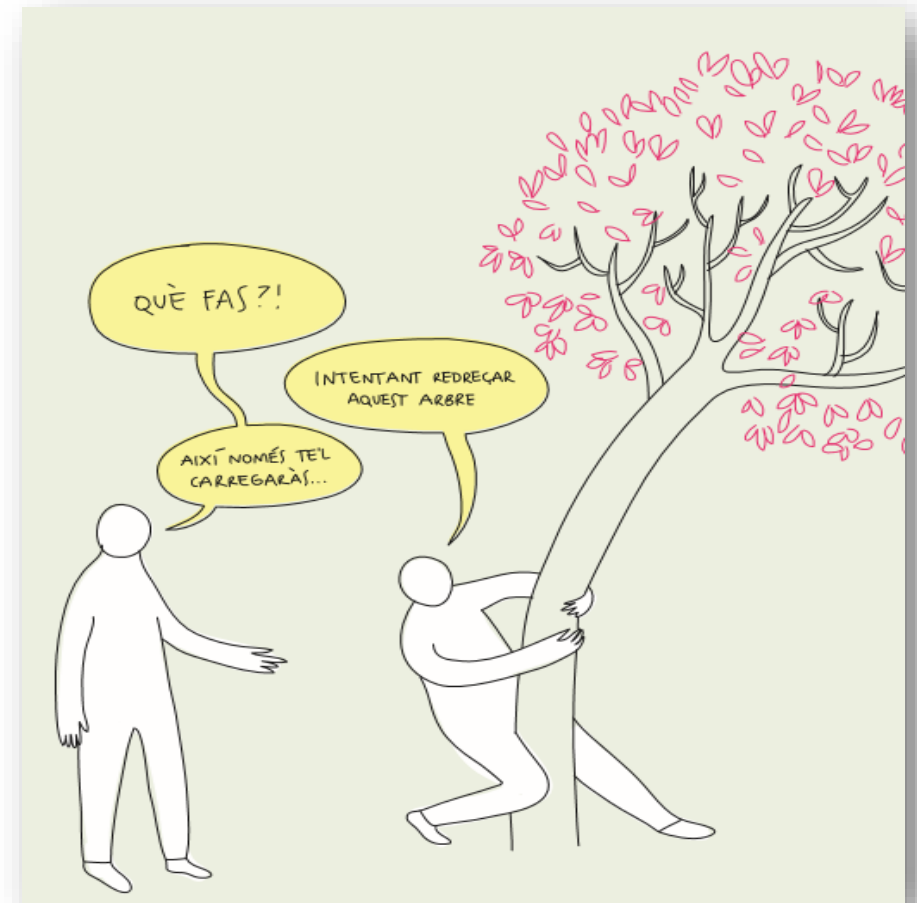
Abordatge de l'envelliment de les persones que consumeixen drogues

13

Chemsex

14

Accés i diversificació del tractament amb agonistes opiàcics

2

Programa d'Intercanvi de Xeringues

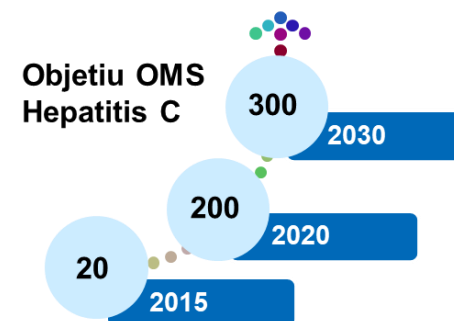
Intervencions clau en la prevenció de malalties infeccioses (EUDA)

1. Accés a xeringues i materials d'injecció
2. Tractament de l'addicció: tractament amb substituïts d'opiacis
3. Vacunacions
4. Cribratge d'infeccions
5. Tractament de les infeccions
6. Sales de consum supervisat

BONA COMBINACIÓ I BONA COBERTURA
 (+ accés al tractament de la infecció)
 (Vickerman)

Recomanacions OMS	Xeringues/any per usuari	Cobertura
 World Health Organization	<100	Baixa
	100-200	Mitjana
	>200	Alta

Descripció, objectiu i població destinatària del PIX

Descripció bàsica del Programa

Dispensació de xeringues estèrils i altre material per garantir un **consum injectat higiènic**

Objectiu

Prevenir les malalties infectocontagioses associades a pràctiques de risc en el consum de drogues per via intravenosa (VIH, VHC, i altres).

Població destinatària

Persones que consumeixen drogues per via injectada o parenteral

Altres activitats del Programa

Fuente: Asaupam "Mejor en la sala"

ATENCIÓN INTEGRAL

Taules comunitàries de gestió de zones obertes de consum

Campanyes de sensibilització: RETORNA

Programa RECO.JE

Educació sanitària, cribatges, tractament de VHC, VIH...

Distribució de preservatius

Guies pràctiques

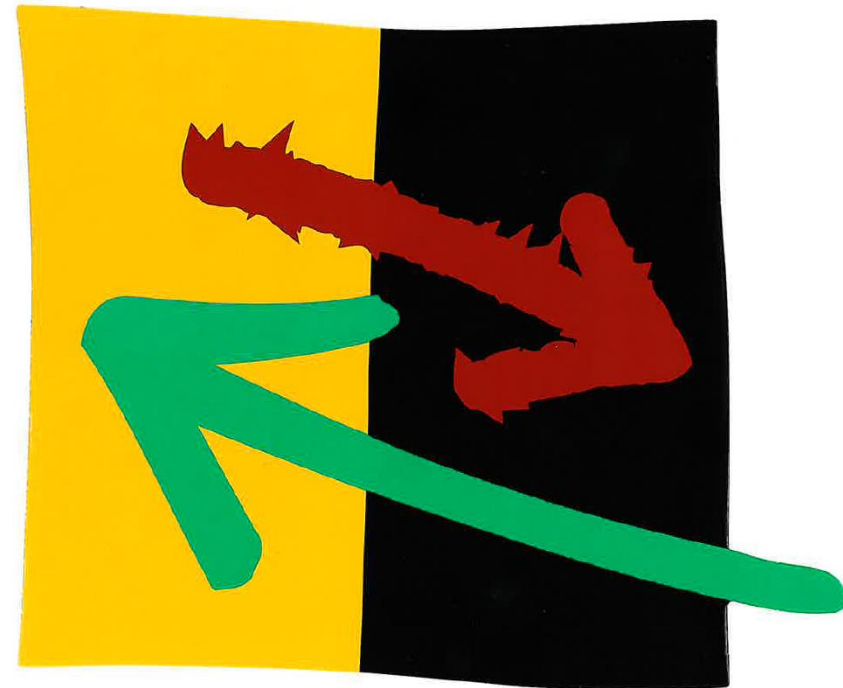

Material que es dispensa

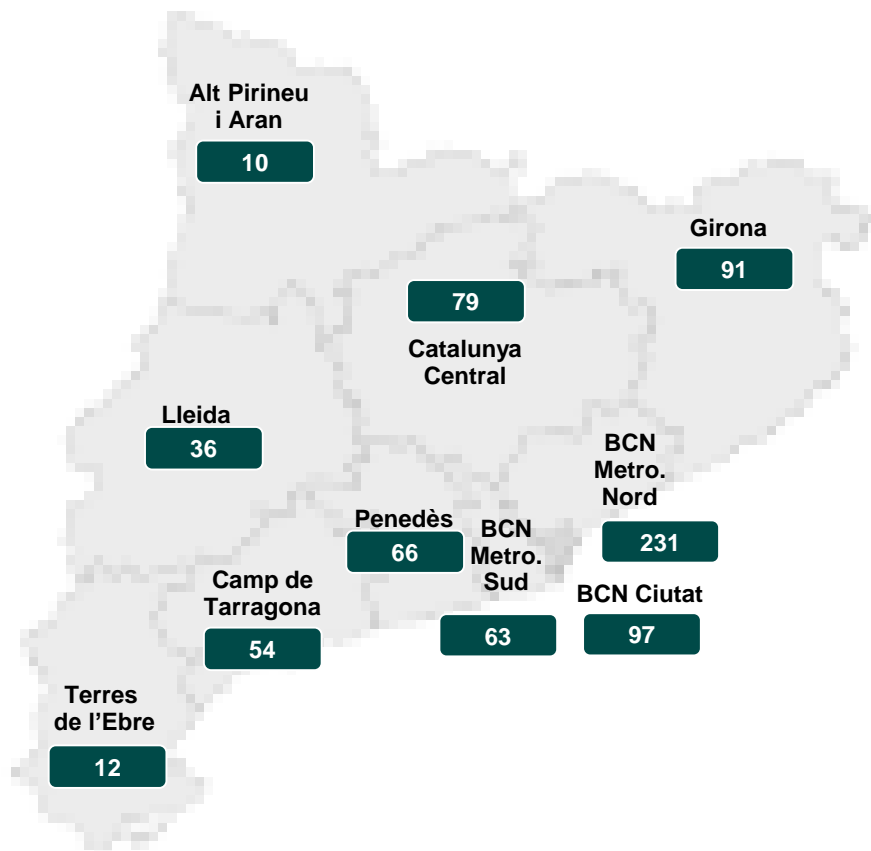
Elements clau per a l'efectivitat del PIX

- a** COBERTURA
- b** BONES PRÀCTIQUES
- c** ACCESSIBILITAT

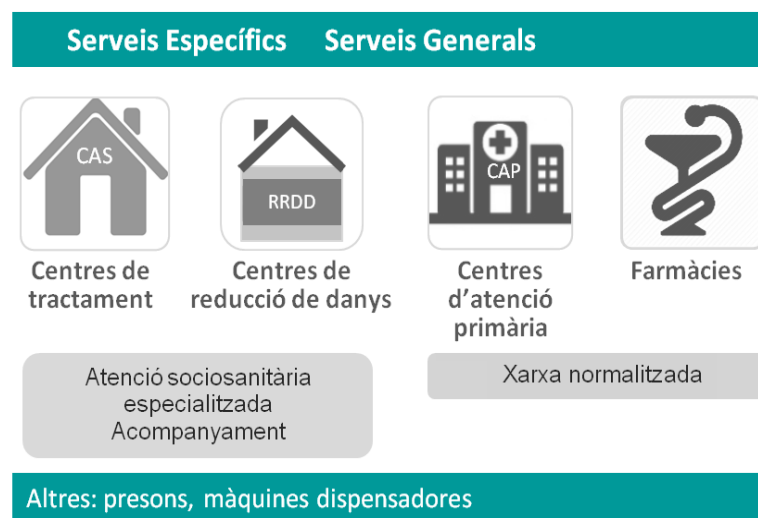

a. Cobertura

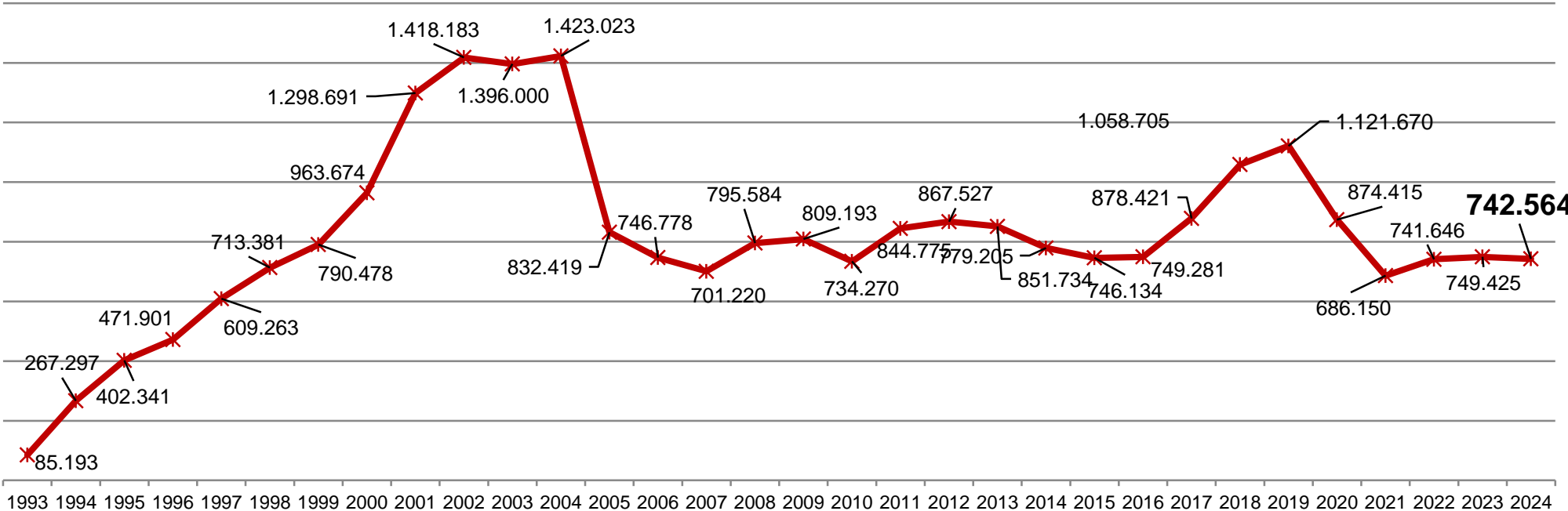
739 punts PIX
arreu del territori

Diversitat de tipologia de serveis PIX

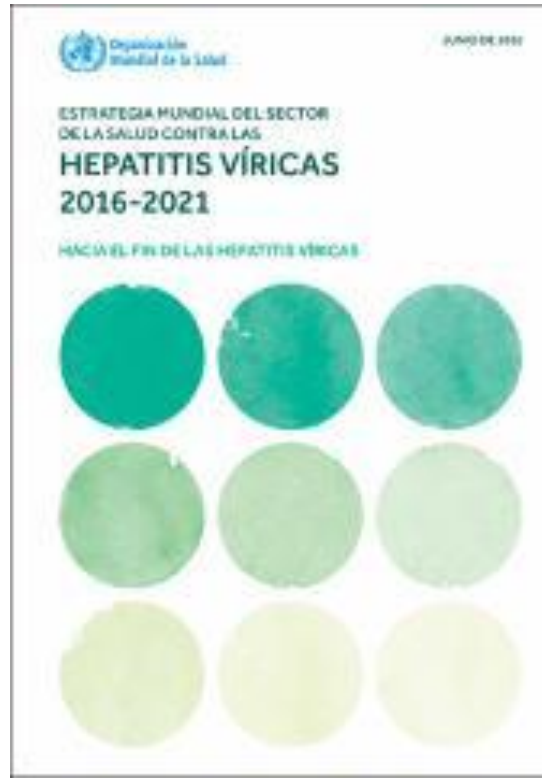
Xeringues distribuïdes a Catalunya (1993-2024)

Recomanacions OMS (2012)

Xeringues / anys per usuari	Cobertura
<100	Baixa
100-200	Mitjana
>200	Alta

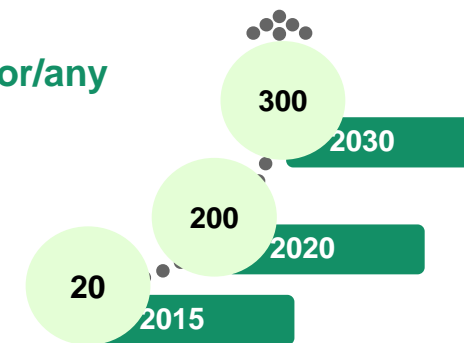
PIX=
Cobertura
Mitjana

ÁMBITO DE LAS METAS	SITUACIÓN INICIAL EN 2015	METAS PARA 2020	METAS PARA 2030
Metas relativas a la cobertura de los servicios			
Vacunación contra el virus de la hepatitis B: Cobertura de la vacunación en la infancia (cobertura de la tercera dosis)	82 % ¹¹ en los lactantes	90 %	90 %
Prevención de la transmisión del virus de la hepatitis B de madre a hijo: Administración de una dosis neonatal de vacuna contra la hepatitis B u otra intervención para prevenir la transmisión de madre a hijo	38 %	50 %	90 %
Seguridad de la sangre	En 39 países no se someten sistemáticamente todas las donaciones de sangre a las pruebas de detección de infecciones transmisibles a través de transfusiones El 89 % de las donaciones de sangre se someten a análisis para garantizar su calidad ⁴¹²	El 95 % de las donaciones de sangre se someten a análisis para garantizar su calidad	El 100 % de las donaciones de sangre se someten a análisis para garantizar su calidad
Seguridad de las inyecciones: Porcentaje de inyecciones administradas utilizando dispositivos con mecanismos de seguridad, dentro y fuera de los establecimientos de salud	5 %	50 %	90 %
Reducción de daños: Número de agujas y jeringas estériles proporcionadas anualmente a cada consumidor de drogas inyectables	20	200	300
Diagnóstico de infecciones por virus	<5 % de las infecciones crónicas por	30 %	90 %

Estratègia mundial del sector de la salut contra les hepatitis víriques 2016-2021

Objectiu: Cobertura xeringues/injector/any

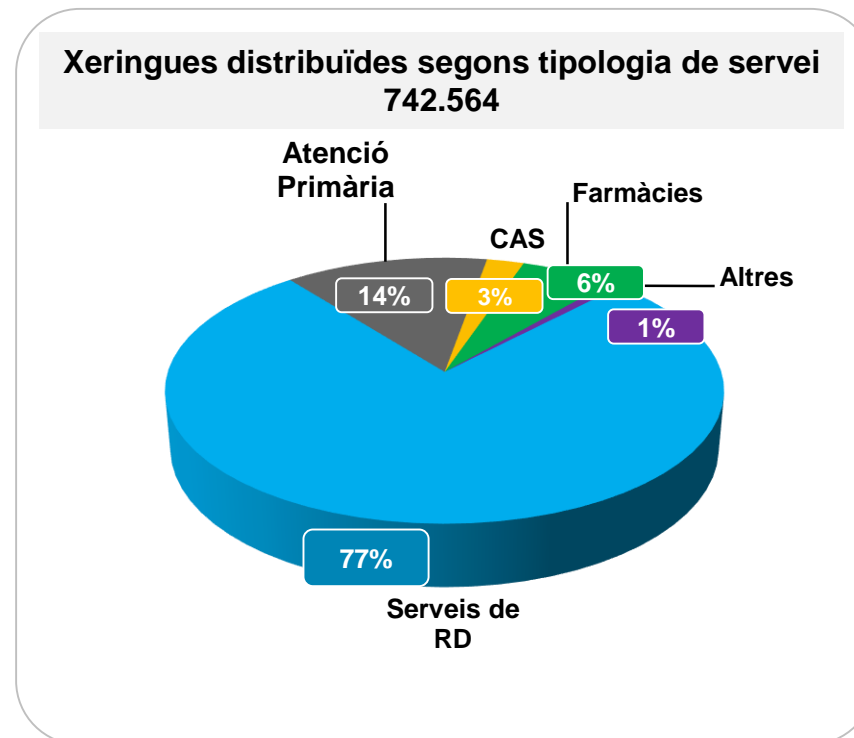
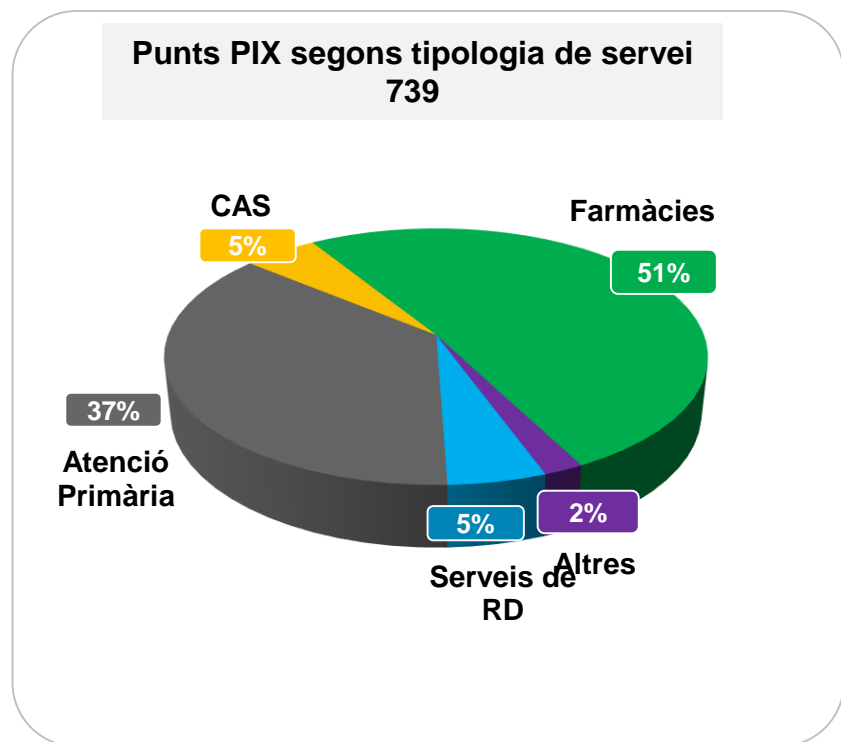
Distribució de punts PIX i xeringues distribuïdes segons tipologia de serveis. 2024

739 punts PIX farmàcies situats en diferents tipologies de serveis: serveis de reducció de danys, CAS, atenció primària.

51% dels punts PIX són farmàcies i el 37% serveis d'atenció primària

742.564 xeringues distribuïdes

77% de la distribució es fa des de serveis de reducció de danys

b. Bones pràctiques

**Dispensació flexible
No condicionada al retorn**

Distribució secundària

**UNA INJECCIÓ =
1 xeringa + 1 filtre + 1 cassoleta + 1 aigua+ 2 tovallolletes**

c. Accessibilitat

PLA DE REFORÇ I IMPLEMENTACIÓ DEL PIX EN ATENCIÓ PRIMÀRIA

- Diversificació
- Apropament de les persones que consumeixen drogues a la xarxa de recursos sanitaris
- Accés a material estèril de dels serveis generals de salut que atenen a la ciutadania: disminució de l'estigma

2

PIX a Sabadell

Xeringues distribuïdes per municipi Vallès Occidental Est-Sabadell

Municipi	CAP	CUAP	FC	CAS	Total general
BADIA DEL VALLÈS	1		1		2
BARBERÀ DEL VALLÈS	2				2
CASTELLAR DEL VALLES	1		1		2
CERDANYOLA DEL VALLES	4		1	1	6
MONTCADA I REIXAC	2		4		6
RIPOLLET	2	1	3		6
SABADELL	13	1	20	1	35
SENTMENAT			1		1
Total punts al Sector Sanitari VO Est: 60					

35 punts PIX a Sabadell
(58% del total de punts PIX al sector)

- **20 (57%)** són farmàcies
- **14 (40%)** son CAP/CUAP
- **1 (3%)** CAS

[Mapa PIX](#)

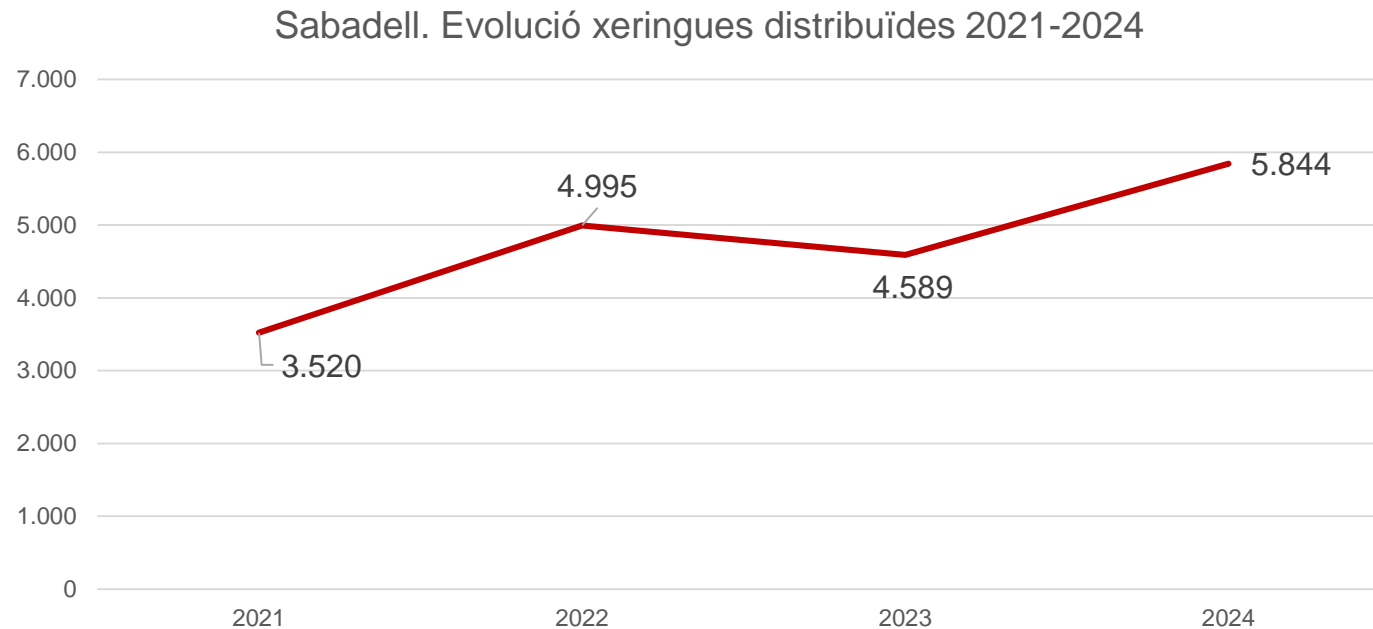
Xeringues distribuïdes per tipologia de servei. Vallès Occidental Est - Sabadell

Municipi	CAP	CUAP	FC	CAS	Total general
BADIA DEL VALLÈS	202		8		210
BARBERÀ DEL VALLÈS	400				400
CASTELLAR DEL VALLES	0		0		0
CERDANYOLA DEL VALLES	581		24		605
MONTCADA I REIXAC	150		11		161
RIPOLLET	133	3.200	1.906		5.239
SABADELL	1.356	1.000	3.176	312	5.844
SENTMENAT			0		0
Total distribució SS VO Est: 12.459 xeringues					

5.844 xeringues distribuïdes a Sabadell el 2024

Sabadell i Ripollet concentren el **89%** de les xeringues distribuïdes al sector (47% Sabadell i 42% Ripollet)

Evolució de la distribució de xeringues a Sabadell. 2021-2024

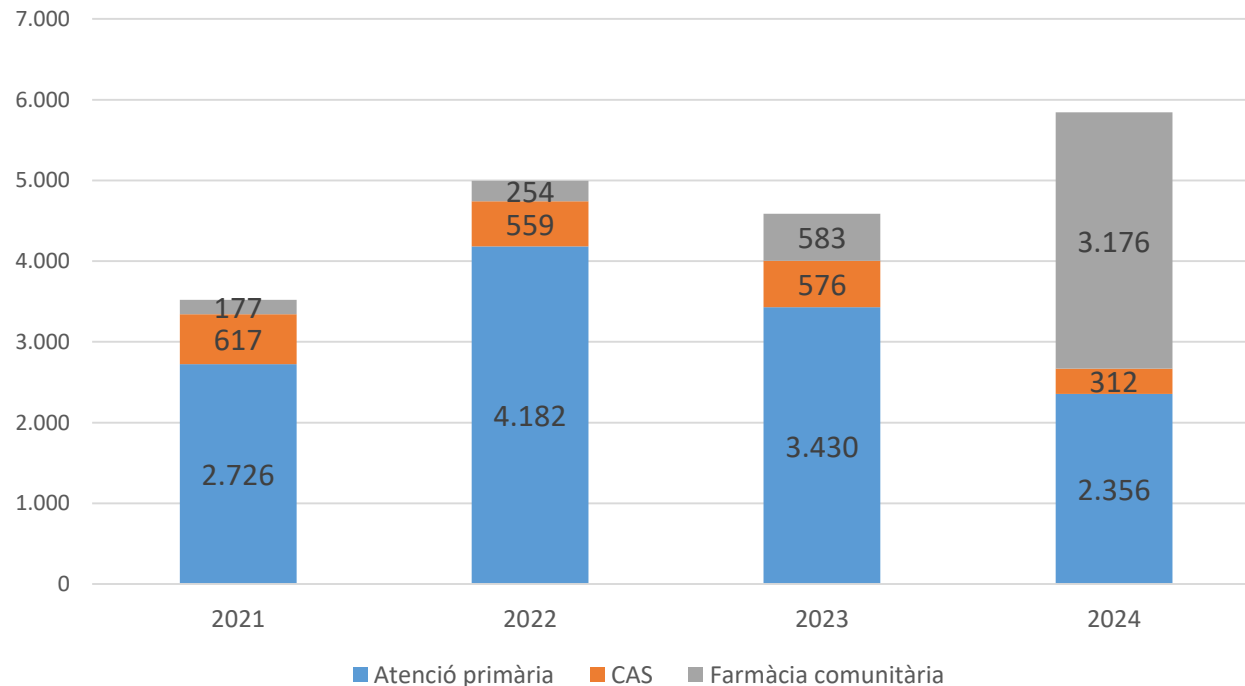

5.844 xeringues distribuïdes a Sabadell el 2024, un **27%** més que l'any 2023

Tendència a l'increment des del 2021.

Evolució de la distribució de xeringues per tipologia de servei. Sabadell

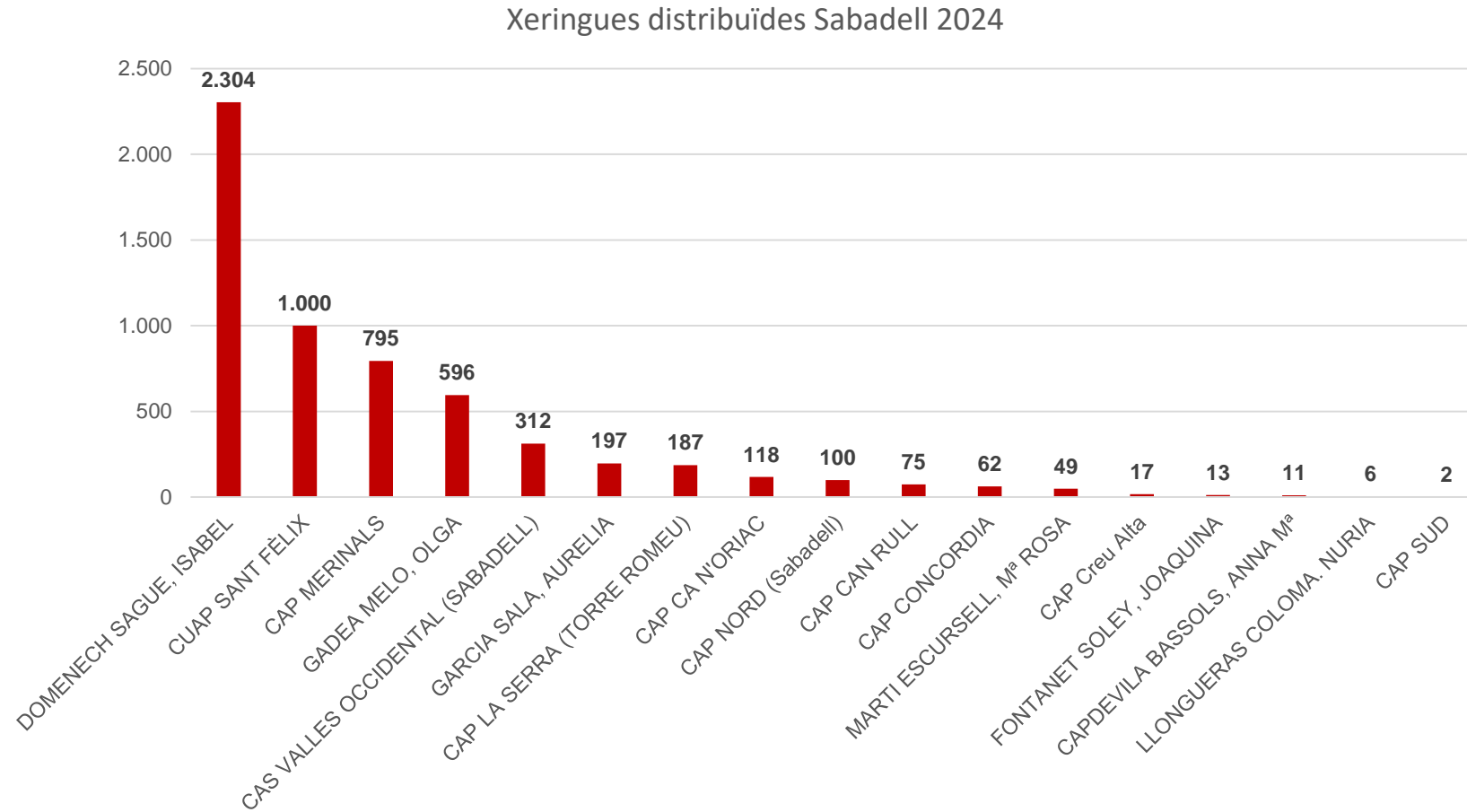
Distribució de xeringues per tipologia de servei. 2021-2024.
Sabadell

2024: **5.844** xeringues distribuïdes

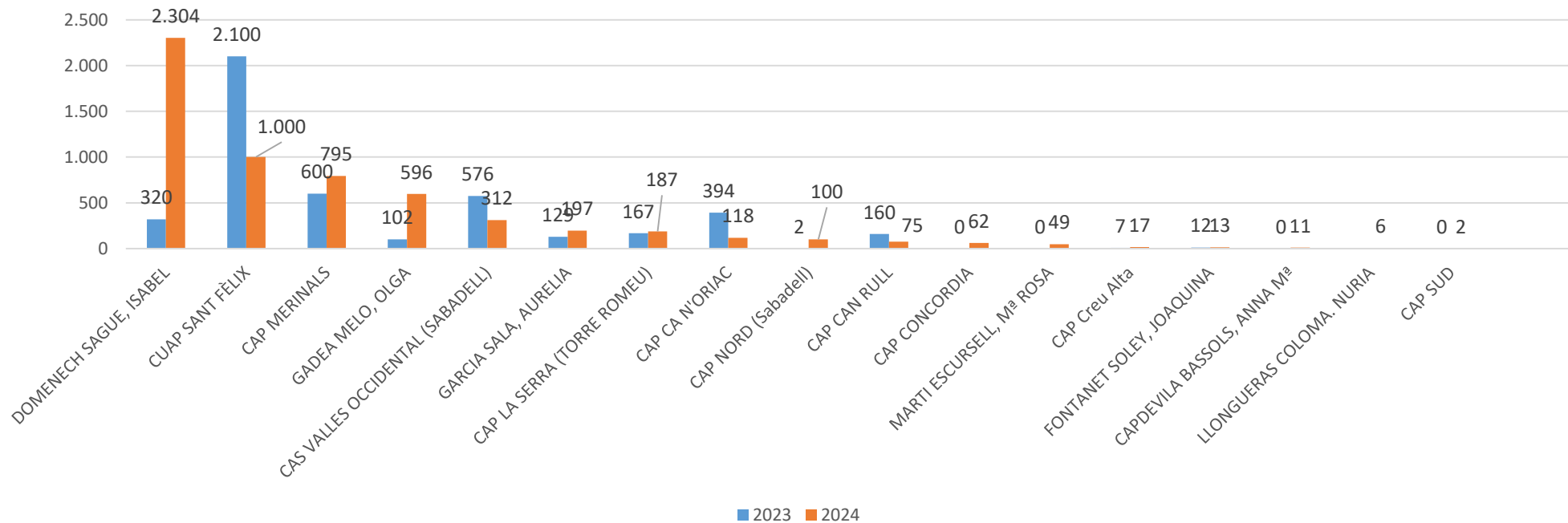
- 50% de la distribució s'ha fet des de farmàcies
- 40% de la distribució s'ha fet des de CAP/CUAP

Xeringues distribuïdes per punt PIX-2024. Sabadell

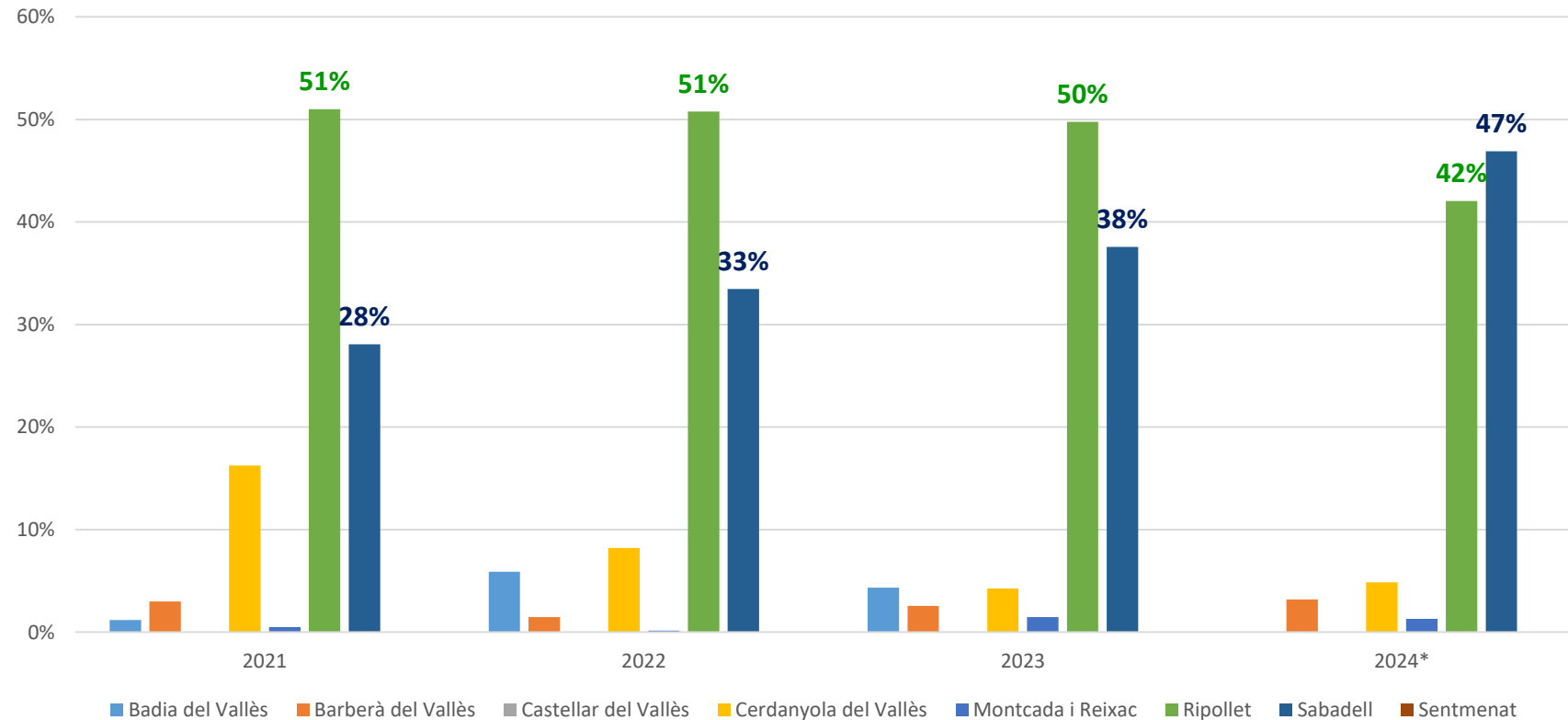
Xeringues distribuïdes per punt PIX 2023-2024. Sabadell

Evolució Xeringues distribuïdes 2023-2024 dels punts PIX Sabadell amb distribució el 2024

Evolució de la proporció de xeringues dispensades per municipi respecte al total dispensat en el sector

Evolució de la proporció de xeringues dispensades per municipi respecte al total dispensat en el SS VO Est (2021-2024). Dades en %.

/Salut

**Generalitat
de Catalunya**

**Àrea de Reducció de Danys i Suport a l'Assistència
Subdirecció general d'Addiccions, VIH, ITS i HV**